

Paweł Edmund Strzelecki: podróżnik, odkrywca, filantrop

Nakładem Wydawnictwa Naukowego UAM w Poznaniu ukazał się polski przekład australijskiego dzieła Lecha Paszkowskiego „Sir Paul Edmund de Strzelecki. Reflections on his life” (Melbourne 1997), polski przekład nosi tytuł „Paweł Edmund Strzelecki: podróżnik, odkrywca, filantrop”. Przekład i wydanie polskie to inicjatywa stowarzyszenia *Kosciuszko Heritage Inc* z siedzibą w Sydney, które akcję sfinansowało. Strzelecki, odkrywca Góry Kościuszki przeżywa ostatnimi laty swój *redivivus* również w Irlandii, gdzie awansował do rangi bohatera narodowego w uznaniu za jego akcję humanitarną w czasie Wielkiego Głodu (1847-49), kiedy to ocalał ponad 200 tysięcy irlandzkich dzieci od śmierci głodowej. W Clifden i Dublinie odsłonięto kilka lat temu tablice pamiątkowe, a prezydent Irlandii odsłonił w 2019 r. wystawę poświęconą Strzeleckiemu, którą też pokazywaliśmy w Australii.

Również w Australii Strzelecki zaczyna być postrzegany nie jako polski harcerzyk na egzotycznej wycieczce, ale jako doświadczony podróżnik działający wespół z wielokulturową grupą. W jego ekspedycji z Yass do Melbourne przez dziewicze tereny udział wzięli: Anglik, Irlandczyk, dwóch przewodników aborygeńskich oraz dwóch skazańców (convicts) – jeden Irlandczyk, a drugi Afrykanin z Londynu, którego prawdziwą tożsamość ustalono dopiero kilka lat temu. Tablicę pamiątkową na cześć ekipy Strzeleckiego odsłonięto w marcu br. na farmie, gdzie ekipa nocowała i skąd wyruszyła na szczyt nazwany później Górą Kościuszki. W uroczystościach z tej okazji udział wzięli m.in. ambasadorowie Polski i Irlandii oraz parlamentarzyści australijscy.

Rzecz jasna, o tych wszystkich nowościach nie przeczytamy w książce Paszkowskiego, bowiem została wydana w 1997 roku. Jednak znajdziemy w niej pełne informacje o jego życiu, m.in. rewelacyjne opowieści o jego pracy na Kresach jako walczącego z korupcją plenipotentą w majątkach księcia Franciszka Sapiehy. Tam zdobył cenne doświadczenie, które potem przydało mu się w czasie

akcji pomocy głodującym w Irlandii. Co jeszcze znajdziemy w dziele Paszkowskiego? O tym piszę obszernie w Przedmowie do polskiego wydania.

Książka pt. „Paweł Edmund Strzelecki: podróżnik, odkrywca, filantrop” jest już w sprzedaży zarówno jako **wydanie papierowe**:

<https://press.amu.edu.pl/pl/paweł%20edmund%20strzelecki.%20podróżnik%20-%20odkrywca%20-%20filantrop.html>

jak i elektroniczne:

[https://press.amu.edu.pl/pl/paweł%20edmund%20strzelecki.%20podróżnik%20-%20odkrywca%20-%20filantrop%20\(pdf\).html](https://press.amu.edu.pl/pl/paweł%20edmund%20strzelecki.%20podróżnik%20-%20odkrywca%20-%20filantrop%20(pdf).html)

Link do przedmowy Ernestyny Skuriat-Kozek

http://www.zrobtosam.com/PulsPol/Puls3/index.php?sekcja=1&arty_id=21167

Ernestyna Skurjat-Kozek

Prezes Kosciuszko Heritage Inc.

Więcej informacji pod linkami:

<https://www.irishtimes.com/opinion/strzelecki-s-list-frank-mcnally-on-a-polish-hero-of-the-great-famine-1.3886871>

<http://www.museum.ie/en-IE/Museums/Country-Life/Exhibitions/A-Forgotten-Polish-Hero-of-the-Great-Irish-Famine>

Australijska prasa o odsłonięciu tablicy Strzeleckiego http://www.zrobtosam.com/PulsPol/Puls3/index.php?sekcja=1&arty_id=20875

Filmowa relacja z odsłonięcia tablicy (czas 7 min, po angielsku)

http://www.zrobtosam.com/PulsPol/Puls3/index.php?sekcja=1&arty_id=20877